

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ
ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЇ

Кафедра біотехнології та біоінженерії

«ПОГОДЖЕНО»

Директор

Сільськогосподарського
приватного підприємства

«Техмет-Юг»

Сергій ГАЛІМОВ

« 30 » 2023р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ТВППТСБ

Михайло ГИЛЬ

« 29 » 06 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
ГОДІВЛЯ ТВАРИН

освітньо-професійна програма
«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти 2-го року
очної (денної) форми навчання
на 2023-2024 навчальний рік

Освітній ступінь – **Магістр**

Галузь знань **21 «Ветеринарна медицина»**

Спеціальність **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**

Мова викладання – **українська**

Миколаїв
2023

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 22.02.2022 р. (протокол №7), чинної згідно наказу по університету №37-О від 14.03.2022р.

Розробник програми: канд. с.-г. наук, доцент О. С. Крамаренко, Миколаївський національний аграрний університет.

Програма розглянута на засіданні кафедри біотехнології та біоінженерії Миколаївського національного аграрного університету, протокол № 13 від 22.06.2023 року.

В.о. завідувача кафедрою,
д.с.-г.н., доцент

Сергій ЛУГОВИЙ

Схвалено науково-методичною комісією факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології Миколаївського національного аграрного університету, протокол № 11 від 26.06.2023 року.

Голова науково-методичної комісії,
к.с.-г.н., доцент

Галина КАЛИНИЧЕНКО

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

Анотація робочої програми з навчальної практики
“Годівля тварин” (денна форма навчання)

2. Опис дисципліни

Годівля тварин

Галузь знань: **21 – Ветеринарна медицина**

Освітня спеціальність: **212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**

Освітній ступінь: **магістр**

Кваліфікація: **магістр з ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи**

Обов’язкова (вибіркова) компонента **Обов’язкова**

Семестр – **4**

Число тижнів – **два**

Залік – **4-й семестр**

АНОТАЦІЯ

Зміст навчальної практики: ознайомитися з організацією і технологією годівлі тварин і птиці в залежності від статі, віку та рівня їх продуктивності, використанням кормових засобів і кормових добавок, технологією заготівлі кормів, визначенню їх якості і проведення обліку.

RESUME

The content of practical training: get acquainted with the organization and technology of animal feed and poultry based on gender, age and level of performance, the use of feed and feed additives tools, technology forage, determining their quality and an accounting.

1. Мета і задачі навчальної практики

Метою навчальної практики з “Годівлі тварин” є засвоєння здобувачами вищої освіти:

- організаційної структури та штату ферм господарства, функціональних обов'язки робітників, основних та додаткових виробничих об'єктів, які діють на території ферми, їх призначення, стан електро- і водопостачання, а також системи каналізації;
- діючої технології утримання тварин та виробництва продукції тваринництва, характеристики спеціалізації тваринництва, продуктивності тварин і птиці, витрат кормів на одиницю продукції, рентабельності виробництва;
- технології виробництва кормів у господарстві та їх використання в годівлі тварин, підготовку кормів до згодовування. Енергоощадних технологій виробництва продукції;
- технології годівлі тварин та птиці залежно від їх виду, статі, рівня продуктивності, фізіологічного стану та умов утримання;
- раціонів годівлі тварин різних видів, їх недоліків, шляхів поповнення недостатніх речовин. Збагачення комбікормів, кормосумішей і раціонів кормовими добавками;
- зоотехнічного і ветеринарний контроль поживності і якості кормів у господарстві.

Навчальна практика “Годівля тварин” розрахована на підготовку спеціалістів аграрного сектора із спеціальності 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» і займає провідне місце в системі навчання. Практика є базовою при вивченні дисципліни “Годівля тварин” та спеціальних курсів.

1.2. Завдання навчальної практики

Засвоїти технологічні процеси заготівлі, зберігання та підготовки кормів до згодовування; оволодіти методами визначення кількості та якості заготовлених кормів; набути навичок здійснення аналізу раціонів годівлі тварин.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Фахові (предметні) компетентності спеціальності:

ФК1. Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.

ФК2. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.

ФК5. Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.

ФК8. Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.

ФК12. Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

ФК13. Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Знати органолептичні та інструментальні методи і методики дослідження харчових продуктів і кормів для визначення їх безпечності та якості.

ПРН 9. Володіти методами та методиками ветеринарно-санітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо.

ПРН 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

ПРН 20. Демонструвати розуміння щодо годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзаймної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязаймного огляду продуктів забою тварин, забезпечення простежуваності.

1.3. Перелік дисциплін засвоювання яких необхідне для проходження навчальної практики

1. Морфологія с.-г. тварин
2. Мікробіологія
3. Органічна хімія
4. Біохімія
5. Фізіологія с.-г. тварин
6. Основи агрономії
7. Ботаніка
8. Технологія кормів з основами кормовиробництва

9. Механізація с.-г. виробництва

1.4. Вимоги щодо знань і вмінь, набутих внаслідок проходження навчальної практики

Здобувач вищої освіти повинен знати:

1. Штат ферм господарства, функціональні обов'язки робітників, основні та додаткові виробничі об'єкти, які діють на території ферми.
2. Діючу технологію утримання тварин та виробництва продукції тваринництва.
3. Основні види кормів та їх класифікацію. Технологію виробництва кормів у господарстві та їх використання в годівлі тварин, підготовку кормів до годівлювання.
4. Технологію годівлі тварин та птиці залежно від їх виду, статі, рівня продуктивності, фізіологічного стану та умов утримання.
5. Раціони годівлі тварин різних видів, їх недоліки, шляхи поповнення недостатніх речовин.
6. Зоотехнічний і ветеринарний контроль поживності і якості кормів у господарстві.

Здобувач вищої освіти повинен вміти:

1. В практичних умовах визначати кількість заготовлених кормів.
2. Визначати якість кормів використовуючи дані органолептичної оцінки.
3. Обирати і використовувати оптимальні методи підготовки кормів до годівлювання.
4. Проводити аналіз раціонів сільськогосподарських тварин та птиці у відповідності до деталізованих норм годівлі.

2. Зміст навчальної практики

У відповідності до навчального плану для напряму підготовки 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» навчальна практика “Годівля тварин” проходить у здобувачів вищої освіти по закінченню II курсу (4 семестр). Навчальна практика складається із 16 практичних занять. Крім цього планується самостійне вивчення ряду питань.

2.1. Структурно-логічна система проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти факультету ТВППТСБ

1. Техніка безпеки під час проходження навчальної практики та окремих практичних занять.
2. Практичні заняття. Ознайомлення з темою і метою практичного заняття, опрацювання практичних навичок і вмінь. Виділення питань для самостійного їх вивчення.
3. Контроль знань здобувачів вищої освіти на практичних заняттях з попередньої теми та матеріалу для самостійного опрацювання.
4. Диференційований залік. Враховується рівень знань при відповіді на заліку та поточна успішність здобувача вищої освіти.

2.2. Практичні заняття здобувачів вищої освіти

1. Ознайомитися з загальною характеристикою господарства, станом галузі рослинництва і тваринництва, показниками економічного розвитку.
2. Ознайомитися з технологією заготівлі та зберігання сіна, силосу і сінажу в умовах господарства.
3. Ознайомитися з схемою зеленого конвесра, що використовується в умовах господарства, навчитися в практичних умовах визначати кількість заготовленого силосу, сінажу, сіна і соломи.
4. Навчитися визначати якість кормів в умовах господарства використовуючи дані їх органолептичної оцінки.
5. Ознайомитися з методами підготовки кормів до згодовування, що використовуються в умовах господарства.
6. Ознайомитися з раціонами годівлі тварин та птиці. Навчитися проводити аналіз раціонів у відповідності до деталізованих норм годівлі тварин.

2.3. Залік

В 4 семестрі здобувачі вищої освіти, які успішно пройшли навчальну практику “Годівля тварин”, складають усний залік. Вони повинні засвоїти технологічні процеси заготівлі, зберігання та підготовки кормів до згодовування; оволодіти методами визначення кількості та якості заготовлених кормів; набути навичок здійснення аналізу раціонів годівлі тварин.

3.0. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти під час проходження навчальної практики передбачає вивчення теоретичного матеріалу за конспектами лекцій, опрацюванням основної літератури та підготовки до захисту практичних занять. Теми до самостійної роботи здобувачів вищої освіти додаються.

Тематика самостійної роботи здобувачів вищої освіти

№ п/п	Назва теми
1	Вивчення штату ферми, функціональних обов'язків, режиму і графіку роботи працівників та виробничих об'єктів на території ферми
2	Машини і механізми, що використовуються при заготівлі кормів
3	Вивчення діючої технології утримання та механізації процесу годівлі тварин на фермі
4	Методи зберігання кормів
5	Методи підготовки кормів до згодовування. Машини і механізми, що використовуються при підготовці кормів до згодовування
6	Методи збагачення комбікормів, кормосумішей і раціонів кормовими добавками

4.0. Форми поточного і заключного контролю знань здобувачів вищої освіти

Для підвищення ефективності практичної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти використовується кредитно-модульна система оцінки навчального процесу, здобувачем вищої освіти ведеться щоденник проходження навчальної практики відповідного зразку і ведеться відповідна форма обліку проходження навчальної практики.

Рейтинг знань здобувачів вищої освіти буде оцінюватись у відповідності з кредитно-модульною системою протягом усієї навчальної практики.

Схема проведення й оцінки контрольних заходів за навчальну практику

День практики	Кількість годин	Форма контролю	Кількість заход.	Оцінка		Сума	
				Мін	Макс	Мін	Макс
01.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
02.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
03.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
04.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
05.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
06.07.2024	4,67	Перевірка шоденника.	1	3	5	3	5
08.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
09.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
10.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
11.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
12.07.2024	4,67	Перевірка шоденника	1	3	5	3	5
13.07.2024	4,67+4,00	Перевірка шоденника. Проведення заліку	2	3	5	3	5
Разом	60 год	Всього за навчальну практику	6	x	x	36	60

По закінченню навчальної практики здобувачі вищої освіти складають усний залік з максимальною кількістю балів – 40.

Перевідна шкала балів оцінки успішності

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Бали	Вимоги
90–100	У повному обсязі опрацьовано програмні питання практики; звітну документацію оформлено відповідно до вимог, високе оцінювання практиканта керівником.
75–89	Програмні питання практики опрацьовано достатньо; звітну документацію оформлено відповідно до вимог; позитивне оцінювання практики керівником.
60–74	Окремі питання опрацьовано поверхнево; звітну документацію оформлено відповідно до вимог, позитивна характеристика

	практиканта керівником.
35–59	Не висвітлено окремі програмні питання; звітну документацію оформлено з порушенням вимог, негативна характеристика практиканта керівником; відсутність на практиці.
1–34	Не висвітлено програмні питання; звітна документація відсутня, негативна характеристика практиканта керівником; відсутність на практиці.

5.0. Матеріально-технічне й методичне забезпечення навчальної практики

Для проведення лабораторних досліджень навчальної практики на кафедрі біотехнології та біоінженерії є лабораторія № 222.

Для проведення навчальної практики є такі методичні матеріали:

1. Цуканов В. Т. Робочий зошит для проходження навчальної практики з дисципліни “Годівля тварин і технологія кормів” студентами денної форми навчання // В. Т. Цуканов, Ю. Ф. Дехтяр – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 56 с.
2. Цуканов В. Т. Методичні рекомендації для проведення навчальної практики з дисципліни “Годівля сільськогосподарських тварин” для студентів денної форми навчання // В. Т. Цуканов, Ю. Ф. Дехтяр, І. А. Галушко. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – 57 с.

Список рекомендованої літератури

1. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин / за наук. ред. І. І. Ібатулліна і О. М. Жукорського. Київ : Аграр. наука, 2019. 336 с.
2. Долгая М М., Кулібаба С. В. Використання хелатних комплексів мікроелементів у годівлі корів в умовах Лісостепової зони України: монографія. Харків : ФОП Бровін О. В. 2020. 138 с.
3. Оцінка біологічної цінності білків у кормах для тварин / С. О. Шаповалов, М. М. Долгая, Є. В. Руденко, С. С. Варчук. Київ : Аграр. наука, 2019. 92 с.
4. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Мельник Ю.Ф. та ін.]. Житомир : ПП «Рута», 2019. 432 с.
4. Проваторов Г. В. Годівля сільськогосподарських тварин : навч. посібник / Г. В. Проваторов, В. О. Проваторова. Суми : ВТД "Університетська книга", 2020. 510 с.

Доцент



Олександр КРАМАРЕНКО